

«Trobar, escoltar, discernir:
tres verbs del Sínode»

Papa Francesc

Nous fruits per a un Poble de Déu en camí

CONFERENCIA
EPISCOPAL
ESPAÑOLA

Índex

PRESENTACIÓ	4
1. PREMISSA	6
2. UNA NOVA SEMBRA I UNA NOVA COLLITA	8
3. FITES D'UN PROCÉS VIU	10
3.1 Antecedents	10
a. Tres propostes importants	10
b. Documents de referència	13
c. Un itinerari clar	13
d. Un Consell Assessor de Laics com a equip de referència	14
3.2 Els nostres objectius	14
3.3 Caràcter, destinataris i abast d'aquest document	15
a. Caràcter	15
b. Destinataris	16
c. Abast	17
3.4 Un nou pas endavant	18
4. Pla de treball per als propers anys	20
4.1 Premisses	20
a. Autonomia en comunió	20
b. La complementarietat i la globalitat de los quatre itineraris	21
c. Una metodologia al servei del procés	21
4.2 Plantejament: som en camí i continuem somniant	22
a. La importància del bri...	22
b. ...que creix progressivament per donar fruit	24
5. L'alè per al camí: el caràcter determinant del discerniment	26
a. Fonaments del discerniment	27
b. Escoltar i dialogar	27
c. El discerniment orant	28
d. El discerniment pastoral	28
e. Algunes reflexions aclaridores	29
6. Guió de treball per al curs 2022-2023: el Primer Anunci	32
6.1 Primera trobada: Reconèixer	35
6.2 Segona trobada: Interpretar	37
6.3 Tercera trobada: Elegir	38
7. Sortim als camins	41
Pregària	42

«És l'hora de vostès, homes i dones compromesos en el món de la cultura, la política, la indústria... que amb la vostra manera de viure sigueu capaços de portar la novetat i l'alegria de l'Evangelí allà on estiguin» (Missatge del sant Pare als participants al Congrés de Laics «Poble de Déu en sortida», 14 de febrer de 2020).

«Fer sínode significa caminar junts en la mateixa direcció. Mirem Jesús, que en primer lloc va trobar en el camí l'home ric, després va escoltar les seves preguntes i finalment el va ajudar a discernir què havia de fer per a posseir la vida eterna. Trobar, escoltar, discernir: tres verbs del Sínode» (Homilia del papa Francesc a la Missa d'Obertura del Sínode, 10 d'octubre de 2021).

Presentació

La Comissió Episcopal per als Laics, Família i Vida ha treballat de manera intensa, malgrat les dificultats provocades per la pandèmia, des de la cloenda del Congrés de Laics. Ho ha fet seguint l'encàrrec rebut per l'Assemblea de la Conferència Episcopal Espanyola de desenvolupar i posar en pràctica les conclusions que en van emanar.

Alhora, la convocatòria per part del Papa del Sínode sobre la Sinodalitat en l'Església i l'intens treball realitzat a les Diòcesis per tirar endavant un exercici d'escolta de l'Esperit Sant, dels nostres fidels i de molts altres que conviuen amb nosaltres, ha estat providencial i ens ha permès conjugar totes dues realitats -Post-congrés i fase diocesana del Sínode- com una proposta que conflueix involucrant d'una manera especial el laïcat.

La constitució en el seu moment del Consell Assessor de Laics, com a equip de servei per dinamitzar aquesta etapa del Post-congrés a les nostres Diòcesis, moviments i associacions laicals, entenc que també es converteix en una expressió de comunió, escolta i treball compartit. Fruit de la reflexió madura d'aquest Consell Assessor de Laics, i després de l'escolta realitzada a les nostres Diòcesis en la fase diocesana del Sínode, sorgeix la proposta d'aquest Document de

treball, per convidar que el proper curs ja ens endinsem en un dels itineraris proposats al Congrés de Laics: el Primer Anunci. Els altres tres també s'hauran de tenir en compte, lògicament, encara que els propers mesos ens centrem més en aquest.

Aquest document que tens a les mans recull a les darreres pàgines una proposta de treball perquè puguem discernir com les nostres Esglésies estan avui respecte al Primer Anunci i descobrir, a la llum de l'Esperit, els passos que hem de fer per endinsar-nos en aquest repte pastoral, tan necessari en aquest moment evangelitzador de la nostra Església. Ho farem a més col·laborant estretament amb la Comissió d'Evangelització, Catequesi i Catecumenat de la Conferència Episcopal, que també està fent passos treballant el Primer Anunci.

Finalment, agraeixo la feina feta pel Consell Assessor de Laics i espero que aquest document ens ajudi a créixer en sinodalitat i discerniment.

*Carlos Escribano Puges
Arquebisbe de Saragossa i
President de la Comissió Episcopal
per als Laics, Família i Vida*

1. Premissa: el moment que vivim avui com a Església

El procés articulat al voltant del Congrés de Laics –en els seus orígens, desenvolupament i primers fruits–, ens ha ajudat a descobrir-nos com a Poble de Déu cridat a sortir a trobar els homes i dones d’avui per anunciar Jesucrist i ens ha fet copsar amb força la necessitat de fer-nos-hi proïme com a membres de l’Església. Els diferents passos que vam anar fent, no determinats prèviament, sinó concretats durant el camí per tots els que hi vam anar participant activament, ens han conduït al moment actual, marcat per la centralitat dels quatre itineraris que volem recórrer els propers anys –Primer Anunci, Acompanyament, Processos Formatius i Presència en la Vida Pública– i per dues claus necessàries: sinodalitat i discerniment.

Sense cap mena de dubte, el Sínode convocat pel Sant Pare, amb el títol «Per una Església sinodal: comunió, participació i missió», ens està ajudant a tenir experiència viva d’aquestes dues claus –que han de seguir marcant el nostre camí–: hem reflexionat sobre la sinodalitat com a manera de ser i actuar de l’Església i ho hem fet a la llum de l’Esperit, escoltant-nos, dialogant entre nosaltres i, en alguns casos, amb altres germans que no formen part dels nostres cercles habituals i fins i tot amb persones no creients.

En definitiva, es pot afirmar que hem iniciat un nou procés a partir de dues experiències que miren cap a un mateix horitzó d’Església: la fase diocesana del Sínode sobre la Sinodalitat i la trobada que vam viure a Madrid del 14 al 16 de febrer de 2020. Som testimonis del naixement d’un moment nou a l’Església que pelegrina a Espanya, que marca les nostres accions pastorals, la manera de viure la nostra pertinença a l’Església, la manera com concebem la nostra missió.

L'escolta real de tots els membres del Poble de Déu, la participació conjunta de Bisbes, sacerdots, religiosos i laics en l'edificació d'una autèntica Església en sortida, des de la complementarietat de les vocacions i en comunió, des de la diversitat, la pluralitat i la riquesa de la nostra Església ens situen en un moment únic per afrontar les diferents propostes que hem plantejat en el procés obert amb motiu del Congrés de Laics i els nous horitzons que ens fa entreveure el Sínode proposat pel papa Francesc sobre la Sinodalitat.

El camí que volem recórrer en els propers anys ha de partir d'un discerniment comunitari profund i seriós sobre la situació de les nostres diferents realitats eclesials en referència als quatre itineraris esmentats que, en relació amb cadascun,

- ens ajudi a reconèixer la realitat en què vivim,
- ens permeti identificar les crides que Déu ens hi fa i
- ens porti a impulsar els processos i els projectes que veritablement necessitem en el temps actual: allò que Déu somia per a nosaltres.

Aquest document vol ajudar en la tasca d'afrontar-ho.

2. Una nova sembra i una nova collita

La ponència final del Congrés de Laics convidava a sembrar i collir. «En aquest Congrés estem sembrant les llavors necessàries per renovar-nos i dinamitzar el laïcat a Espanya; al mateix temps, ja estem collint els primers fruits, dels quals sortiran noves llavors de sinodalitat» (Mons. Toni Vadell i Ana Medina, Ponència final del Congrés de Laics).

Possiblement una de les paràboles més boniques de l'Evangelí sigui la que fa referència a la sembra i la collita.

«Amb el Regne de Déu passa com quan un home sembra el gra a la terra. De nit i de dia, mentre ell dorm o està llevat, la llavor germina i creix sense que ell sàpiga com. La terra, tota sola, produeix primer els brins, després les espigues i finalment el blat granat dintre les espigues. Llavors, quan el gra ja és a punt, se'n va a segar-lo, perquè ha arribat el temps de la sega» (Mc 4,26-29).

La paràbola parla d'un home que sembra i veu, amb sorpresa, que adormit o en vetlla, el que ha sembrat va endavant. Després del Congrés de Laics ens va tocar viure la inesperada pandèmia de la Covid-19; de fet, encara seguim sota els seus efectes, veiem que tot canvia de ritme i les prioritats són diferents de les que havíem previst. Tot i això, hem pogut constatar que allò sembrat amb el Congrés ha continuat germinant. Hem descobert la vulnerabilitat, se'ns han presentat moltes necessitats, però comprovem que Déu continua actuant i, gràcies a la seva acció, la collita serà un regal seu. Sens dubte, la fase diocesana del Sínode sobre la Sinodalitat ha il·luminat el procés obert amb motiu del Congrés de Laics i ha suposat un nou esperó en aquest procés de sembra, els fruits del qual anirem reconeixent en el futur immediat.

La paràbola de la sembra i la collita diu també que la llavor es transforma progressivament. Primer sorgeix un bri, després una espiga i, finalment, un fruit abundant. Aquest dinamisme progressiu i ininterromput dona esperança. Déu regala fruits abundants, encara que primer necessitem constatar que tenim brins febles; d'aquests brins, sense saber com, sense que depengui de nosaltres, obtenim espigues esveltes i, ja més tard, l'esperat fruit. La clau està en les arrels, és a dir, en l'experiència de Déu en les nostres vides. La lectura i la interiorització de la paràbola de la sembra i la collita és una nova crida que proposem entre tots per participar activament en aquest nou procés de caràcter sinodal. Sabem que res no pot impedir que Déu tiri endavant la seva obra.

3. Fites d'un procés viu

Amb el document que tens a les mans volem donar un nou impuls al camí que estem fent, com a Poble de Déu, seguint la ruta traçada amb el Congrés de Laics i concretada amb el Sínode sobre la Sinodalitat.

3.1 ANTECEDENTS

El 4 de març de 2020, la Comissió Executiva del Congrés de Laics, en continuïtat amb els treballs de les Comissions del Congrés i tenint en consideració els continguts dels diferents documents de referència elaborats a aquest efecte, va presentar a l'Assemblea Plenària de la Conferència Episcopal Espanyola les conclusions de les dues primeres fases del nostre procés.

a. Tres propostes importants

Recollint el sentiment expressat pels que hi vam participar, vam plantejar als nostres Bisbes **tres propostes concretes** que poden ajudar eficaçment a donar continuïtat al Congrés, consolidant d'aquesta manera el moment que ha estat a l'horitzó de tots els treballs –el Post-congrés–, així com a impulsar decididament una acció missionera que no es quedi únicament en plantejaments intraeclesials, sempre necessaris, sinó que, acollint les paraules del papa Francesc, sigui una mostra d'una Església en sortida permanent.

Elaboració d'un nou document sobre els fidels laics

El 2021 es van complir els 30 anys de «Cristians Laics, Església en el món», sens dubte una fita en el Magisteri de l'Església espanyola que va ajudar a concretar en la realitat del nostre país els ensenyaments del Concili Vaticà II sobre la vocació i la missió dels fidels laics en el marc de *Christifideles Laici*. L'evolució de la societat experimentada en tot aquest temps i la llum que ofereixen els documents posteriors del Magisteri dels nostres Papes fan necessari un nou document que orienti tothom sobre l'autèntic significat de la vocació laical i com viure-

la en el segle XXI en el context de la realitat actual del nostre país. El procés que estem seguint ens ajudarà en la tasca de concretar-ne els continguts.

La centralitat dels quatre itineraris en totes les nostres accions pastorals

En els quatre itineraris -Primer Anunci, Acompanyament, Processos Formatius i Presència en la Vida Pública- hem concretat tant el camí natural de la fe que recorrem els creients, com les prioritats de la missió a què som cridats els fidels laics. Anunciar Jesucrist, de paraula i obra, és el fonament de totes les nostres accions i projectes; acompanyar els homes i dones en la seva realitat concreta i ser acompanyats en aquesta tasca per les nostres comunitats és la manera de realitzar-ho; identificar-nos amb Jesucrist mitjançant una formació integral i permanent constitueix la clau per créixer com a creients i ser fidels a la nostra vocació; fer-nos presents en la vida pública per contribuir a la realització del bé comú i la defensa dels més vulnerables i, alhora, donar testimoni de la nostra fe, és la conseqüència natural de tot això.

En conjunt, aquests itineraris poden articular-se com els elements que estructuraran els treballs pastorals dels propers anys a les nostres Diòcesis. Fixar i fer-hi confluïr les nostres mirades en els diferents processos que desitgem activar i en els projectes concrets que volem proposar ens permetrà seguir caminant units com a Església responnent a la missió que tenim encomanada. També a les diferents Comissions de la Conferència Episcopal Espanyola, amb la nova estructura que s'ha posat en marxa; més enllà de les singularitats i els treballs propis que s'han d'impulsar des de cadascuna d'elles d'acord amb les seves tasques específiques, aquest plantejament permetrà compartir espais i emprendre accions conjuntes des de l'horitzó que ofereixen els quatre itineraris.

Tots ells, d'una manera o altra, han estat presents en la nostra experiència sinodal guiada per les preguntes del Document Preparatori del Sínode sobre la Sinodalitat. Efectivament, hem reflexionat sobre la nostra acció evangelitzadora, sobre els nostres companys de camí, sobre la nostra formació i participació a l'Església, sobre la nostra presència en el món. Ara és el moment de fer un pas més.

La força de la sinodalitat i la confiança en el discerniment com a eixos transversals de totes les nostres accions

Aquestes dues claus transversals ens han ajudat eficaçment a créixer en comunió i comprendre que, lluny d'entendre els diferents camins en què es concreta la crida universal a la santedat de tots els batejats com a excloents, la vocació sacerdotal, la vocació a la vida consagrada i la vocació laical són totalment complementàries. Des d'elles som cridats, en un exercici de corresponsabilitat i sempre responent a allò que l'Esperit ens inspira, a aportar allò propi i específic de la nostra missió concreta per al bé de tota l'Església i per a la millora de la nostra societat.

Sinodalitat i discerniment no són paraules vanes ni buides de contingut. Així ho hem pogut comprovar a les dues trobades formatives organitzades per la Comissió per als Laics, Família i Vida sobre cada una d'elles.

Efectivament, el passat 5 de juny de 2021 es va realitzar una jornada de formació sobre el discerniment, a càrrec de José García de Castro, amb una doble sessió sobre què és i com dur-lo a terme en la pràctica a les nostres comunitats de referència. Va parlar del discerniment com a camí que busca respondre a una pregunta essencial: Què vols, Senyor, de nosaltres? El vídeo està disponible fent [click aquí](#).

De la mateixa manera, el 26 de març de 2022 vam celebrar una nova jornada sobre la sinodalitat, amb la col·laboració de José San José Prisco que, novament en una doble sessió, va presentar la sinodalitat en el context del gir eclesiològic que s'està produint a l'Església a partir de la dignitat igual de tots els batejats, la corresponsabilitat en la missió i la comunió eclesial. El vídeo de la intervenció es pot consultar fent [click aquí](#).

Certament, no n'hi ha prou amb aquestes trobades, que simplement ens han ajudat a aproximar-nos a la riquesa que amaguen sinodalitat i discerniment. Comprendre tots dos conceptes exigeix que els interioritzem en els diferents espais on confluïm com a Església i, en particular, que els incorporem com a forma habitual de procedir en les diferents iniciatives que anirem desenvolupant en els propers anys per desenvolupar els treballs al voltant dels quatre itineraris. En definitiva, és fonamental que formin part de la nostra experiència creient i la nostra manera de ser i fer Església.

b. Documents de referència

El procés que hem seguit per articular el Congrés de Laics «Poble de Déu en Sortida» ha generat multitud de reflexions, propostes, idees i projectes, tant a les nostres realitats eclesials com a nivell nacional. L'***Instrumentum Laboris*** va sintetitzar les realitzades en la primera fase del procés. Comptem amb una ***Guia de Treball per al post-congrés de laics***, en què es recullen ordenadament les aportacions formulades durant el Congrés en els grups de reflexió. No oblidem les ponències inicial i final, ni els continguts dels quatre itineraris i les diferents al·locucions i homilies; també tenim molt present el Missatge del papa Francesc escrit específicament amb motiu del Congrés.

Igualment són referències importants tant el Document Preparatori i el Vademècum del Sínode dels Bisbes sobre la Sinodalitat com, en el seu moment, els diferents documents de treball que es vagin generant en el futur proper des de la Secretaria del Sínode. Alhora, les síntesis diocesanes il·luminaran la marxa de la vida de l'Església a cada lloc, juntament amb la síntesi de la fase diocesana del Sínode elaborada per l'Equip Sinodal de la Conferència Episcopal Espanyola. S'hi troben nombroses reflexions, visions i propostes que han de ser discernides i poden ajudar-nos a marcar el camí.

c. Un itinerari clar

En coherència amb tot això, es proposa instaurar la celebració d'una Trobada Nacional de Laics de caràcter biennal promoguda des de la Conferència Episcopal Espanyola per anar aprofundint en cadascun dels quatre itineraris des de les claus del discerniment i la sinodalitat, en què participin representants de les Diòcesis, associacions i moviments i on es presentin experiències que s'estan duent a terme des de diferents realitats eclesials. És una manera concreta i realista d'anar donant forma a un procés comú que vagi constituint un laïcat responsable i conscient d'una missió concreta i compartida a través del discerniment i la sinodalitat.

La implicació en la seva preparació de les delegacions diocesanes i de les comissions de la CEE més directament vinculades amb el laïcat ajudarà a crear ponts entre el nivell general i les diferents Diòcesis, associacions i moviments i construir vasos comunicants entre les diferents realitats eclesials. En definitiva, és una aposta ferma per a la dinamització del laïcat a Espanya, objectiu últim que ha estat present en tot el procés recorregut i ha d'orientar el nostre treball futur.

d. Un Consell Assessor de Laics com a equip de referència

El 19 de desembre de 2020 es va constituir, com a fruit del Congrés, el **Consell Assessor de Laics de la Comissió Episcopal per als Laics, Família i Vida de la CEE** amb l'objectiu primordial d'articular i impulsar els treballs del Post-congrés. Els seus membres hem iniciat un procés de reflexió compartida i discerniment comunitari sobre la manera millor de concretar la missió encomanada. Entre altres qüestions, hem afrontat com a tasca preliminar, absolutament fonamental, la de definir el pla de treball de la fase que vam iniciar fa dos anys, agafant com a referència la Guia de Treball per al Post-congrés i a partir de la centralitat dels quatre itineraris i les seves dues claus transversals per tal de plantejar una proposta generadora de comunió que permeti integrar Diòcesis, associacions i moviments en aquesta dinàmica.

A través d'aquest equip, integrat per delegats d'Apostolat Seglar de les diferents províncies eclesiàstiques d'Espanya, un representant del Fòrum de Laics, un laic vinculat a la CONFER, pels bisbes integrants de la Comissió per als Laics, la Família i la Vida de la Conferència Episcopal Espanyola, pel director i els seus subdirectors i per alguns laics de lliure designació, s'ha anat marcant el camí. Sens dubte, ha esdevingut un espai de discerniment sinodal i expressió de complementarietat de les vocacions que integrem el Poble de Déu.

3.2 ELS NOSTRES OBJECTIUS

Amb aquest document **cerquem donar un nou impuls a aquest procés** que vagi donant resposta:

- a les necessitats i anhels detectats, manifestats i compartits a les Diòcesis durant tot el procés preparatori del Congrés i durant la seva celebració, així com en la fase diocesana del Sínode dels Bisbes sobre la Sinodalitat;
- al repte de l'evangelització de les persones i la societat en les circumstàncies concretes del nostre temps i al desig i voluntat compartida d'avivar la corresponsabilització dels laics en aquesta tasca apostòlica;
- a la necessitat d'avançar com a Poble de Déu en sortida que, en clau sinodal, discerneix i actua a la llum de la Paraula sobre la seva tasca evangelitzadora i la seva missió en el món d'avui;
- finalment, a l'enviament i l'encàrrec fet per la Conferència Episcopal, en nom de tota l'Església, després de la celebració del Congrés, reforçat amb l'experiència del Sínode.

En aquest sentit, ens proposem com a **objectius**:

- assumir com a laïques i laics el nostre compromís evangelitzador;
- promoure la corresponsabilitat, la participació i la implicació del laïcat en la vida i la missió de l'Església;
- exercitar-nos en el discerniment comunitari;
- fer veure el rostre d'una Església comunitària al servei de la nostra societat, amb predilecció especial envers les persones més pobres i vulnerables;
- concretar iniciatives per als quatre itineraris;
- enfortir la comunió com a Poble de Déu;
- fomentar una espiritualitat de la comunió i la sinodalitat.

Per impulsar el procés indicat i avançar cap als objectius plantejats, en aquest document fem **una proposta concreta de treball** exposada en **tres parts**:

- la primera ens situa en el context actual, un cop acabades les fases pre-congressual i congressual del procés obert fa quatre anys i la fase diocesana del Sínode sobre la Sinodalitat;
- la segona aprofundeix en la importància del discerniment i planteja una metodologia concreta per dur-ho a la pràctica;
- la tercera articula una proposta per al treball compartit que animem desenvolupant a totes les Diòcesis, associacions i moviments laicals, tenint sempre present la llibertat, autonomia i responsabilitat de tots nosaltres, cridats a ser agents protagonistes del procés, i en actitud d'escolta de les fases continental i final del Sínode.

3.3 CARÀCTER, DESTINATARIS I ABAST D'AQUEST DOCUMENT

Per contextualitzar degudament la proposta, convé tenir present el caràcter del document, els seus destinataris i el seu abast.

a. Caràcter

No busquem oferir una nova reflexió sobre el laïcat, qüestió que ha estat tractada suficientment els anys anteriors i concretada en la Guia de Treball per al Post-congrés de laics, que ens servirà com a referent en el procés que ara impulsem. Tampoc no es pretén reflexionar sobre la sinodalitat com a manera de ser i actuar de l'Església, cosa que hem fet a la fase diocesana del Sínode sobre la Sinodalitat i que seguirem fent durant tot el procés a què ens ha convocat el papa Francesc.

Definim el caràcter d'aquest document com **un instrument d'ajuda** perquè els grups puguin organitzar el seu treball, aportin qualitat a la reflexió i s'endinsin en una metodologia del discerniment, donant continuïtat a la fase diocesana del Sínode. En aquest sentit, som conscients que *«en realitat, un bon projecte pastoral hauria de ser el fruit madur d'un autèntic camí de discerniment en l'Esperit, que porta tothom a anar en profunditat. Cada membre de la comunitat està cridat a créixer en la capacitat d'escolta, el respecte de la disciplina del conjunt que valoritza la contribució de cadascú, i l'art d'unir esforços en funció d'una planificació perquè es converteixi en un procés de transformació per als membres de la comunitat»* (Instrumentum Laboris del Sínode dels Joves, 2016).

En les fases prèvies del camí recorregut fins ara hem discernit sobre les grans qüestions sobre la vocació laical i la sinodalitat com a manera de ser i actuar de l'Església. Ara continuarem discernint en allò concret, a partir de les propostes formulades durant el Congrés i recollides en la Guia de Treball, des de les nostres pròpies comunitats eclesials. Els continguts del Congrés van partir d'aquelles qüestions i ara hi retornem. Volem que aquest procés i la nova dinàmica que comporta arribin cada vegada a més persones, per fer-les protagonistes d'aquest camí comú. Sens dubte, l'experiència sinodal que estem vivint i promovent ens situa en un moment idoni per fer-ho.

b. Destinataris

Vam poder percebre amb força que allò que va començar sent un Congrés de Laics va acabar esdevenint un procés de tot el Poble de Déu. Alhora, el camí que hem seguit en la fase diocesana del Sínode ens ha ajudat a comprendre que tots els batejats som Poble de Déu, que som cridats, amb independència de la nostra vocació concreta, a la complementarietat i la comunió, que hem estat convocats a fer present el Senyor enmig del món. Precisament per això, volem fer partícips del camí que estem marcant a tot aquell que puguem; volem arribar a més i més persones, perquè tots tenim molt a aportar.

Els destinataris específics d'aquest document són, en primer lloc, els membres dels **Equips de Treball del Post-congrés (ETP)** que han anat sorgint després del Congrés de 2020 o la creació dels quals haurem d'animar per dinamitzar el procés a les Diòcesis. Impulsar el que s'hi proposa és tasca primordial de les Delegacions d'Apostolat Seglar (o de Laics, en funció de la seva denominació), dels moviments i associacions laicals i de les congregacions de laics, a qui correspon

facilitar que la resta de Delegacions diocesanes i d'estructures internes s'hi involucren i puguin formar part dels Equips.

Tot i això, l'ambició declarada del nou procés que hem començat és obrir-se progressivament a tot el laïcat –associat i no associat– del nostre país, sense oblidar que un dels grans reptes radica igualment en apropar-se a les persones que, tot i ser batejades, no participen activament de la vida de l'Església. Per aquesta raó, proposem que la dinàmica de discerniment que s'hi planteja la realitzi el nombre més gran possible de persones, grups i comunitats, especialment a nivell parroquial, incorporant en la reflexió els sacerdots, religiosos i religioses que formin part de la comunitat. Una forma concreta i realista de fer-ho és **oferir aquesta dinàmica als grups sinodals constituïts durant la fase diocesana sinodal**. Les persones que els formen també serien, per tant, destinatàries del que proposem en aquest document.

c. Abast

L'esperit amb què aquest document està escrit el trobem en les coordenades que van guiar el Congrés de Laics des de la seva posada en marxa. Des del principi es parlava de recórrer un **procés espiritual, sinodal i de discerniment**. Així ho hem fet en aquests quatre anys i així ho continuarem fent durant els propers, sens dubte reforçats per l'experiència que ha suposat la fase diocesana del Sínode. L'espiritualitat sinodal porta a palpar el sentit de misteri i la gràcia que ens envolta, dona prioritat a l'escolta de la Paraula de Déu i la celebració de l'Eucaristia i cerca els seus fruits en la nostra vida i el nostre món.

En efecte, cal destacar la força que està adquirint la sinodalitat en aquest moment eclesial. *«En el do i en el compromís de la comunió es troben la font, la forma i la finalitat de la sinodalitat...; en tant que aquesta expressa l'específic modus vivendi et operandi del Poble de Déu en la participació responsable i ordenada de tots els seus membres al discerniment i l'aplicació dels camins de la seva missió»* (Comissió Teològica Internacional, «La sinodalitat en la vida i en la missió de l'Església», 43). El Sínode sobre aquest tema concret convocat pel Sant Pare ens ha ajudat a aprofundir en el camí que hem obert a l'Església que pelegrina a Espanya i ho continuarà fent en els propers anys.

3.4 UN NOU PAS ENDAVANT

El cap de setmana que vam poder estar junts a Madrid el febrer de 2020 vam rebre **un enviament i un encàrrec**: som testimonis del que s'ha viscut al Congrés i actors protagonistes del desenvolupament de les propostes que s'hi plantegen. En les nostres orelles ressonen encara les paraules del papa Francesc: *«Els animo perquè visquin la seva vocació immersos en el món, escoltant, amb Déu i amb l'Església, els batecs dels seus contemporanis, del poble. (...) No tinguin por de trepitjar els carrers, d'entrar a cada racó de la societat, d'arribar fins als límits de la ciutat, de tocar les ferides de la nostra gent... aquesta és l'Església de Déu, que s'arremanga per sortir a trobar l'altre, sense jutjar-lo, sense condemnar-lo, sinó estenent-li la mà, per sostenir-lo, animar-lo o, simplement, per acompanyar-lo en la seva vida. Que l'encàrrec del Senyor ressoni sempre en vosaltres: "Aneu i prediqueu l'Evangelí"»* (Missatge del papa Francesc al Congrés de Laics). Aquestes paraules ens animen i ens orienten en el nou pas endavant que volem fer dins d'aquest procés.

Un full de ruta: la Guia de Treball per al Post-congrés de Laics

Per concretar el nostre encàrrec, des del Consell Assessor de Laics s'ofereix la Guia de Treball per al Post-congrés de Laics com a eina que serveixi d'ajuda per posar en marxa el nou procés que ara s'obre. Aquesta eina està pensada en continuïtat amb tot el procés i, en particular, amb les dues claus transversals: discerniment i sinodalitat. Totes dues sempre van de la mà, ja que una és generadora de l'altra.

En aquesta Guia no només es recullen les propostes sobre actituds que hem de convertir, processos que hem d'activar i projectes que podem proposar, sinó que es plantegen unes línies bàsiques per interioritzar-les a les nostres comunitats de referència. Ara, amb aquest document, desenvolupem i concretem la manera de començar a posar-les en pràctica. Al costat d'això, és fonamental tenir com a referent la síntesi de la fase diocesana del Sínode sobre la Sinodalitat elaborada des de l'Equip Sinodal de la Conferència Episcopal Espanyola, on es troben algunes claus i aportacions molt rellevants que poden il·luminar igualment aquest procés. Està disponible fent [click aquí](#).

Amb petits passos

Una temptació que cal evitar és creure que podem assolir immediatament i amb no massa esforç l'ideal que entre tots projectem.

El que tenim a les mans és un projecte tan bonic com ambiciós. Necessitem que la llum de l'Esperit il·lumini la nostra vida i la de les nostres comunitats per estar atents als petits passos, a l'actitud que ens porta a recórrer un camí constant i pacient, a encoratjar i cuidar allò més feble i fràgil, a buscar allò que ens faci continuar creixent, a aprendre sempre des de la humilitat.

Aquesta és la lògica que trobem a la paràbola de la sembra i la collita amb què hem obert aquest document. Recordem que aquesta lògica proposa el camí pacient que va de la llavor -que, no ho oblidem, mor a la terra- al bri i del bri a l'espiga; només després arriben els fruits.

Ho hem experimentat amb la proposta del papa Francesc, en voler implicar en el procés sinodal tot el Poble de Déu: com a persones batejades ens sabem protagonistes i corresponsables de la vida i la missió de l'Església, estem obrint nous camins que seguirem recorrent junts en el futur. Tot això ens exigeix continuar fent petits passos, sempre obertes a la llum de l'Esperit.

4. Pla de treball per als propers anys

Un cop situats en el moment concret que busquem impulsar, ens agradaria oferir algunes pistes per al treball dels itineraris en els propers anys.

4.1 PREMISSES

a. Autonomia en comunió

Tots som conscients que cada realitat eclesial té les seves dinàmiques pròpies, a través de les quals es vol oferir respostes als reptes i els desafiaments del moment actual atents a les circumstàncies concretes i la missió encomanada. Plans pastorals, línies d'acció, objectius prioritaris, estructures particulars, itineraris formatius són expressió d'aquestes dinàmiques i la proposta que es planteja per articular el Post-congrés de laics no vol substituir-les, sinó il·luminar-les a través d'un llenguatge i una metodologia compartides.

Efectivament, aquest pla de treball no es juxtaposa a les iniciatives ja existents; tampoc no les suprimeix ni les desplaça. Al contrari, busca que Diòcesis, associacions i moviments -també la mateixa Conferència Episcopal Espanyola-, integrem les llums i les esperances que ens ha obert el procés seguit amb motiu del Congrés de Laics i la fase diocesana del Sínode sobre la Sinodalitat en els nostres plans, programes i estructures pròpies i des dels nostres ritmes respectius, fent una aposta convençuda per la comunió i la sinodalitat, amb tot el que aquestes comporten. Aquí rau precisament la novetat del camí que hem iniciat: buscar una manera comuna de mirar la realitat i comprometre'ns a afrontar-la junts, amb un mateix esperit, fins i tot plural i divers.

b. La complementarietat i la globalitat dels quatre itineraris

Des d'una perspectiva externa, els itineraris, en conjunt, són expressió del procés natural de maduració i vivència de la fe; alhora, des de la seva lògica interna, cadascun dels itineraris condueix als altres i hi té múltiples connexions. Per aquesta raó, s'entén que centrar l'atenció en un en qualsevol moment del procés no implicarà deixar de banda els altres, sinó que tots estaran connectats tant a les trobades periòdiques que celebrarem, com al procés que seguirem els propers anys.

Al costat d'això, cal tenir present que, en el marc del Congrés, com a conseqüència del procés de reflexió seguit i prenent en consideració les propostes formulades pels grups que van treballar el document-qüestionari, es van identificar deu línies temàtiques per a cadascun dels itineraris. Aquestes, en cert sentit, recullen prioritats sentides com a urgents per les diferents comunitats eclesials. Entre elles es detecten línies comunes a tots els itineraris que poden orientar la manera concreta de treballar-los en el marc temporal acordat.

c. Una metodologia al servei del procés

Finalment, a l'hora de posar en marxa un pla de treball concret i realista, no podem ni hem de deixar de banda la metodologia, per tal que calin en les Diòcesis, associacions i moviments la centralitat dels itineraris i la dinàmica que impliquen la pràctica de la sinodalitat i el discerniment.

En aquest nou temps, la proposta pretén ajudar els qui vivim el Congrés a complir la nostra missió d'enviats a les nostres comunitats de referència; i aconseguir alhora que els que no van tenir l'oportunitat de fer-ho o, per diferents motius, no coneixen el procés, s'hi vagin involucrant. La fase diocesana del Sínode sobre la Sinodalitat ha contribuït eficaçment a aconseguir-ho de forma gradual i ho continuarà fent en el futur. Per això serà important incorporar a la planificació vies de connexió amb les Diòcesis, associacions i moviments com a part integrant de la proposta.

Però, alhora, requereix ser conscients en tot moment que la forma està sempre al servei del fons: **el nostre pla de treball** no és un fi en si mateix, sinó que **ha de servir el nostre objectiu d'aconseguir una autèntica conversió pastoral en clau missionera**, d'Església en sortida permanent.

En definitiva, continuar caminant junts, com a Església sinodal, sobre la base dels quatre itineraris, ha de ser la nostra guia; sortir de les nostres comunitats per anunciar Jesucrist, acompanyar els homes i les dones d'avui, enfortir la nostra fe i contribuir al bé comú amb el nostre alè. Tot això en clau de discerniment, obrint-nos a les mocions que suscita l'Esperit i des de la comunió entre els diferents membres del Poble de Déu, cadascun segons la seva condició, però amb el convenciment que junts hem de continuar construint el camí present.

4.2 PLANTEJAMENT: SOM EN CAMÍ I CONTINUEM SOMNIANT JUNTS

La fase posterior al Congrés de laics ja està en marxa. Certament, la pandèmia que estem vivint ens ha exigit suprimir activitats programades, modificar calendaris, reformular propostes, cercar noves vies per aconseguir els objectius plantejats. De mica en mica anem recuperant espais perduts durant aquest temps; al costat d'això, se'n van consolidant d'altres oberts precisament com a resposta a la situació viscuda. Però, alhora, ens ha confirmat en la idea que el camí iniciat amb aquest procés és el que el Senyor ens marca per al moment actual i ens ha obert possibilitats i esperances.

a. La importància del bri...

Amb aquest context com a referència i concreció, es proposa dedicar **un primer any**, el curs 2022-2023, a fer un discerniment en profunditat a nivell general sobre el primer dels nostres itineraris: el Primer Anunci. D'aquesta manera volem tenir una panoràmica general de la pròpia comunitat eclesial, valorant-ne els aspectes positius -actituds, processos i projectes en marxa- i detectant eventuais mancances per caminar cap a l'ideal que ens plantegem.

Partint d'aquesta premissa, **el segon any** (2023-2024) celebrarem una trobada a nivell nacional per compartir experiències al voltant del Primer Anunci que ens puguin ajudar a reforçar l'encàrrec de ser Església en Sortida a les nostres respectives comunitats.

Aquesta dinàmica es repetirà, amb la mateixa periodicitat, en anys successius, en relació amb cadascun dels itineraris. En definitiva, posarem l'accent a nivell general en un dels quatre itineraris, seguint la sistemàtica emprada en el procés obert amb motiu del Congrés de Laics, és a dir, en tres fases, amb reflexions que sorgeixin de les

Diòcesis, les associacions i els moviments i que, al final del cicle, hi tornin.

La primera fase, de caràcter diocesà, partirà del treball en base a un qüestionari senzill que, a partir dels objectius i les línies d'acció de cadascun dels itineraris, ens permeti aprofundir en el seu coneixement, en els reptes que ens planteja i les dinàmiques de treball que ens anima a posar en marxa.

Les respostes rebudes formaran part de la proposta preparatòria de la Trobada de Laics a nivell nacional. Aquesta Trobada, que constitueix una segona fase, tindrà una triple dimensió -formativa, celebrativa i deliberativa-, i el programa estarà integrat per ponències, experiències i diàlegs en grups de reflexió.

Finalment, en una tercera fase, les propostes formulades a la trobada tornaran a les comunitats eclesials per triar el camí a seguir des de la clau del discerniment.

Encara que en cada interval temporal l'èmfasi en el nivell general es posi en un itinerari en concret, els diferents documents i la Trobada de Laics tindran en consideració els altres tres, de manera que els quatre itineraris s'aniran treballant i desenvolupant conjuntament. De fet, és fonamental que cada Diòcesi, associació i moviment, des d'aquest primer any de discerniment, pugui anar definint en els seus àmbits d'actuació de quina manera aniran treballant o donant continuïtat als treballs iniciats en relació amb cadascun dels tres altres itineraris, amb les mateixes premisses de comunió, discerniment i sinodalitat. D'aquesta manera, quan en el bienni corresponent arribi el moment de discernir a nivell general sobre un altre itinerari, estarem en millor disposició d'afrontar els treballs al seu voltant, ja que ja haurem caminat una part del camí.

Així, es convida a fer un exercici de discerniment sobre les necessitats i les possibilitats en cadascun dels quatre itineraris a fi donar a llum processos i iniciatives concretes per anar-los posant en marxa, que després es compartiran en diferents fites que anirem proposant. Alhora, en plena sintonia amb la reflexió sobre la sinodalitat a què ens ha convocat el papa Francesc, considerem oportú que el discerniment sigui en clau sinodal, és a dir, de tot el Poble de Déu.

Amb això es busca afavorir la recepció real en les diferents comunitats eclesials de la dinàmica de treball que emana del procés congressual i

que hem experimentat amb força durant la fase diocesana del Sínode, animant a avaluar com estem en relació amb els quatre itineraris, quines crides ens susciten i com podem vincular-nos al procés iniciat per contribuir-hi i per nodrir-nos-en. Però, sobretot, l'objectiu últim i principal és passar a l'acció, anar transformant de mica en mica les nostres comunitats de referència, fer-ne una bestreta del Regne de Déu.

b. ... que creix progressivament per donar fruit

Aquesta dinàmica de treball contribuirà decisivament a aconseguir que el llenguatge dels itineraris i les exigències que comporten es vagin assumint de mica en mica a les nostres comunitats, articulant un procés permanent fins al proper Congrés Nacional de Laics, que es farà una vegada conclusos els quatre cicles. Però, sobretot, ens permetrà articular un procés de creixement comunitari basat en l'escolta, el discerniment i la participació.

En finalitzar cadascun, des del Consell Assessor de Laics es farà una profunda revisió del seu desenvolupament per tal de valorar l'assoliment dels objectius plantejats i, si escau, reformular els aspectes que es creguin necessaris.

Tot i que concebut metodològicament en forma de cicles temporals, des del moment en què l'objectiu fonamental és suscitar un canvi d'actituds i provocar processos i projectes en la línia marcada pel Congrés, la dinàmica que es proposa permetrà donar continuïtat en el temps als treballs de cada itinerari.

En tot aquest procés, les diferents trobades generals convocades per la Comissió Episcopal per als Laics, Família i Vida al llarg de l'any seran integrades en la dinàmica com a complement als treballs que es vagin realitzant en les diferents realitats eclesials i instrument que ens ajudi eficaçment a l'hora d'afrontar-los.

Alhora, les Trobades de Laics a nivell nacional, amb presència de representants de les Diòcesis, associacions i moviments i periodicitat fixa, constituïran una eina necessària per a la viabilitat del pla de treball i, sobretot, per aprofundir en la comunió. Seran expressió de sinodalitat, continuïtat del que s'ha discernit en les fases prèvies i mitjà per continuar convertint actituds, articulant processos i suscitant projectes que ens permetin concretar gradualment les propostes plantejades al Congrés i recollides a la Guia de Treball.

Tot això, sempre des de la creativitat, no necessàriament aferrats a formes i instruments clàssics -que seran emprats allà on s'entengui que resulten útils-, sinó cercant eines noves i senzilles per fomentar una cultura de la trobada.

Certament, la tasca que tenim al davant és exigent, ja que així ho demana el moment en què ens trobem; però també és apassionant, per tot allò que comporta i perquè ho estem fent junts. (Estem construint un camí que crida a marcar l'acció pastoral de l'Església que pelegrina a Espanya.

5 L'alè per al camí: el caràcter determinant del discerniment

Com s'ha assenyalat, el discerniment ha de ser la premissa de totes les nostres accions en aquest nou camí que comencem. Volem començar a posar-lo en pràctica des del primer any, com a base de tot el procés que el seguirà. Amb aquesta finalitat, oferim una sèrie de pautes que ens poden ajudar en la tasca.

Aquí no busquem presentar una teoria sobre el discerniment que, d'altra banda, podem trobar en una literatura àmplia i rica; particularment, ens pot ser útil partir de les reflexions que es van oferir a la Trobada organitzada per la Comissió per als Laics, Família i Vida el juny de 2021, abans esmentada. Però sí que ens sembla oportú oferir alguns conceptes bàsics.

«El discerniment comunitari permet descobrir una crida que Déu fa sentir en una situació històrica determinada» (Comissió Teològica Internacional, «La sinodalitat en la vida i en la missió de l'Església», 113). Quan parlem de discerniment de vegades podem estar referint-nos a coses diferents. «En el sentit més general, el discerniment indica el procés en què es prenen les decisions importants; en un segon sentit, més propi de la tradició cristiana... respon a la dinàmica espiritual a través de la qual una persona, un grup o una comunitat tracta de reconèixer i acceptar la voluntat de Déu en la realitat concreta de la seva situació: "Examineu-ho tot i quedeu-vos amb allò que trobeu bo" (1Te 5,21)» (Document Final del Sínode sobre els joves, 104). Presa de decisions i dinàmica espiritual, totes dues perspectives van de la mà. Es tracta, en definitiva, de posar-nos en disposició perquè aquest procés continuï responent a la voluntat de Déu en els diferents passos que anem fent.

a. Fonaments del discerniment

Per al papa Francesc el fonament del discerniment el trobem en el fet que Déu està actuant en la història i les persones. *«El discerniment és el mètode i alhora l'objectiu que ens proposem: es fonamenta en la convicció que Déu està actuant en la història del món, els esdeveniments de la vida, les persones que trobo i que em parlen»* (Francesc, Àngelus, 28 de novembre de 2018). Per això la missió de l'Església és fer possible que cada home i cada dona trobin el Senyor que ja actua en les seves vides i els seus cors.

La iniciativa sempre és de Déu que ens precedeix i acompanya. *«El discerniment comunitari implica l'escolta atenta i coratjosa dels gemecs de l'Esperit que s'afermen a través del crit, explícit o fins i tot mut, que puja del Poble de Déu: escoltar Déu, fins a sentir amb Ell el crit del Poble; escoltar el Poble, fins a respirar-hi la voluntat a la qual Déu ens crida. Els deixebles de Crist han de ser uns **contemplatius de la Paraula i uns contemplatius del Poble de Déu**. El discerniment s'ha de fer en un espai de pregària, de meditació, de reflexió i de l'estudi necessari per escoltar la veu de l'Esperit; a través d'un diàleg sincer, serè i objectiu amb els germans i les germanes; amb atenció a les experiències i els problemes reals de cada comunitat i cada situació»* (Comissió Teològica Internacional, «La sinodalitat en la vida i en la missió de l'Església», 114).

b. Escoltar i dialogar

Per poder discernir és fonamental escoltar i dialogar. Ho hem experimentat amb força en la fase diocesana del Sínode, però mai no ho valorarem prou. *«El diàleg sinodal implica el coratge tant en el parlar com en l'escoltar. No es tracta d'enganyar-se en un debat en què un interlocutor cerca de superar els altres o rebat les seves posicions amb arguments contundents, sinó d'expressar amb respecte allò que hom adverteix en consciència suggerit per l'Esperit Sant com a útil en vista del discerniment comunitari, oberts al mateix temps a copsar allò que en les posicions dels altres és suggerit pel mateix Esperit "per al bé comú" (cf. 1Co 12,7)»* (Comissió Teològica Internacional, «La sinodalitat en la vida i en la missió de l'Església», 111).

El diàleg no és un mer intercanvi d'opinions, ni una cadena de monòlegs, ni una defensa a ultrança de les pròpies opinions, ni la imposició d'una manera de pensar. Aleshores, què és el diàleg? *«Acostar-se, expressar-se, escoltar-se, mirar-se, conèixer-se, tractar de*

comprendre, buscar punts de contacte... Per trobar-nos i ajudar-nos mútuament necessitem dialogar. No cal dir per què serveix el diàleg. En tinc prou pensant què seria el món sense aquest diàleg pacient de tantes persones generoses que han mantingut unides famílies i comunitats» (Fratelli tutti 198).

c. El discerniment orant

A l'exhortació *Gaudete et Exsultate* (GE) el sant Pare ens diu que el discerniment es presenta com una necessitat imperiosa i com un do sobrenatural. Per poder discernir és imprescindible **el silenci i la pregària**.

Parlem d'un discerniment orant. *«Cal recordar que el discerniment orant necessita partir d'una disposició a escoltar: el Senyor, els altres, la realitat mateixa que sempre ens desafia de maneres noves. Només qui està disposat a escoltar té la llibertat per renunciar al seu punt de vista parcial o insuficient, els seus costums, els seus esquemes. Així està realment disponible per acollir una crida que trenca les seves seguretats però que el porta a una vida millor, perquè no n'hi ha prou que tot vagi bé, que tot estigui tranquil. Déu pot estar oferint alguna cosa més, i en la nostra distracció còmoda no ho reconeixem» (GE 172).*

d. El discerniment pastoral

El discerniment comunitari necessita una mirada pastoral. Potser estem molt acostumats a projectar plegats, però estem menys habituats a discernir plegats. En el discerniment hi reconeixem una manera de viure, una manera d'estar en el món, però, també, un mètode de treball, un camí per recórrer junts. *«El que vull oferir va més aviat en la línia d'un discerniment evangèlic. És la mirada del deixeble missioner, que s'alimenta a la llum i amb la força de l'Esperit Sant» (Evangelii Gaudium [EG] 50).*

Si volem exercitar-nos en el discerniment pastoral sobretot necessitem desenvolupar l'actitud de fe, però també es necessiten algunes condicions prèvies i metodologies apropiades. Ens deixem inspirar pel papa Francesc: *«Cal aclarir allò que pugui ser un fruit del Regne i també allò que atenta contra el projecte de Déu. Això implica no només **reconèixer i interpretar** les mocions del bon esperit i del dolent, sinó –i aquí rau el que és decisiu– **elegir** les del bon esperit i rebutjar les del dolent» (EG 51).* Per al sant Pare, la fe no entra en el procés de discerniment a partir del segon moment (jutjar o comprendre), sinó

que està en tot el procés, ja des del primer moment (veure o escoltar). Volem veure i escoltar com Déu veu i escolta. Aquesta és una de les característiques fonamentals del discerniment.

El papa Francesc ha utilitzat aquesta metodologia de discerniment en les seves encíclics i les seves exhortacions apostòliques; en les sessions dels Sínodes de la família, dels joves i de l'Amazònia. De vegades parla d'**escoltar, comprendre i proposar**; altres vegades, de **reconèixer, interpretar i elegir**. Des de l'inici del procés congressual optem pel segon esquema, que serà el que seguim igualment en la nostra proposta.

e. Algunes reflexions aclaridores

En els grups de treball hem de parlar sobre el pes que donarem a la pregària, sobre com ordenar el diàleg i l'escolta i també hem d'aclarir al màxim el mètode de discerniment que proposem.

Necessitem educar-nos en el discerniment. *«El discerniment és una elecció valenta, a diferència dels camins més còmodes i reductius del rigor i la laxitud, com sovint he reiterat. Educar al discerniment vol dir, a més a més, escapar a la temptació de refugiar-se darrere d'una regla estricta o darrere de la imatge d'una llibertat idealitzada. Educar al discerniment significa "exposar-se", sortir del món de les conviccions i els prejudicis propis per obrir-se a entendre com Déu ens parla avui, en aquest món, en aquest temps, en aquest moment i com em parla a mi, ara»* (Discurs del papa Francesc a la comunitat del Pontifici Seminari Campà de Posillipo, 6 de maig de 2017).

Proposem el procés de discerniment seqüenciat en tres accions: **reconèixer, interpretar, elegir**. Cal deixar clar que no són tres parts independents, sinó que formen un sol camí: cada fase permetrà fer un pas que serà el punt de partida de la fase successiva. Però què hi ha darrere d'aquestes paraules?

Reconèixer

El primer pas del mètode de discerniment porta a reconèixer, mirar i escoltar. Som cridats a sintonitzar amb les propostes de la Guia de Treball, però sobretot hem de sintonitzar amb la nostra realitat concreta. Es tracta de comprendre no només amb la nostra intel·ligència sinó, sobretot, amb un cor capaç de compassió evangèlica, escolta empàtica i mirada misericordiosa (cf. Lc 7,13;

10,33; 15,20; Mt 9,36). Reconèixer vol dir anar introduint-nos a poc a poc, personalment i comunitàriament, en la necessitat de mirar les persones, les coses i les situacions amb els ulls i la mirada de Déu.

Aquest primer pas demana que parem atenció a la realitat. Aquesta mirada i escolta, aquest reconeixement, exigeix humilitat i proximitat. D'aquesta manera es podrà sintonitzar i percebre quines són les situacions vitals, les demandes, els desitjos i els anhels. Tota aquesta realitat ha de ressonar en el nostre cor.

Interpretar

El segon pas porta a aprofundir allò que s'ha reconegut mitjançant l'ús de criteris d'interpretació i d'avaluació.

Es tracta, amb veritat i honestedat, de cercar-ne les causes i d'expressar les raons del que hem vist en la nostra anàlisi de la realitat. Per aconseguir-ho serà important evitar una actitud idealista o culpable per tal de fer avaluacions equilibrades. L'actitud idealista no té en compte la complexitat de la realitat i l'actitud culpable no s'obre a la novetat de l'Esperit, que sabem ben bé que actua a través de mediacions.

Aquesta és una fase delicada del procés de discerniment. Hem de discernir a la llum de la Paraula i confiant en l'acció de l'Esperit sobre la realitat que ens trobem avui i en què som cridats a evangelitzar. La clau que ajudarà en aquest moment és descobrir els nusos més importants que cal afrontar.

Fem servir aquesta paraula en la seva accepció de lloc on es creuen diverses vies de comunicació. Trobar aquests nusos facilita que ens puguem aventurar pels camins que volem recórrer. Cal saviesa per trobar els nusos més determinants en el tema que estem discernint. I això només ho podrem fer si ens posem en actitud dòcil a l'Esperit.

El moment que estem descrivint, que anomenem interpretar, necessita que gosem plantejar preguntes, fins i tot provocadores, per fer viu i fructífer el debat i així treure els principals reptes sobre els quals estarem cridats a decidir.

Elegir

Només deixant-nos il·luminar per l'Esperit és possible comprendre els passos concrets que podem fer, la direcció que ens convida a recórrer.

En aquesta fase, el discerniment implica una acció de gràcies, un compromís conscient d'ajudar a construir el món des del pla de Déu.

A la Guia de Treball proposàvem examinar actituds, somiar processos i cultivar la llibertat interior necessària per elegir camins seguint la inspiració de l'Esperit per tal d'assolir la meta. Aquest darrer pas portarà a identificar canvis necessaris i a proposar iniciatives, plans i projectes concrets.

La proposta de treball que plantegem per als propers anys està somiada en aquesta clau: la de convertir-nos personalment i comunitàriament, ajudant-nos a edificar l'Església i a complir en allò concret la seva missió evangelitzadora i transformadora de la societat per fer-ne una bestreta del Regne de Déu.

6. Guió de treball per al curs 2022-2023: el Primer Anunci

La nostra tasca

Per impulsar un nou procés és imprescindible que tant allò que s'ha viscut en el Congrés i la fase diocesana del Sínode com aquesta proposta concreta siguin rebuts en les diverses realitats eclesials.

A partir d'aquest primer any volem començar a acollir les demandes sorgides en el Congrés de Laics, concretades en quatre itineraris, tot i que respectant el camí que recorrem en cada realitat eclesial. Per això, hem de reconèixer la realitat que vivim, interpretar aquesta situació i elegir les actituds i els processos que ens puguin ser més urgents.

Què posem en discerniment? Creiem que en aquest primer any cal discernir sobre **com estem en cadascuna de les nostres realitats eclesials -i en la nostra pròpia vida- respecte a l'itinerari Primer Anunci**. D'aquesta manera potser podrem escoltar l'Esperit, que ens marca un camí i necessita la col·laboració de tot el Poble de Déu.

A això estem convocats:

- en primer lloc, els membres de l'**Equip de Treball del Post-congrés**, òrgan que té encomanada la tasca important d'impulsar el nou procés que estem començant;
- en segon lloc, els **congressistes**, els qui vam tenir el privilegi de participar activament en el Congrés de Laics i vam rebre l'enviament de ser transmissors d'allò que havíem viscut a la nostra comunitat de procedència;
- en tercer lloc, tots els qui han participat d'una manera o altra durant el procés seguit fins a aquest moment, ja que en van sorgir moltes de les propostes que han donat forma als continguts del Congrés;

- en quart lloc, les persones que han format part dels **grups sinodals** constituïts durant la fase diocesana del Sínode sobre la Sinodalitat;
- finalment, tots aquells que, lliurement, des del seu amor a Déu i el seu ser Església, vulguin compartir aquest procés il·lusionant: esteu convidats a unir-vos al camí.

Un procés viu

El procés que estem protagonitzant és un procés viu, en estat permanent de canvi i actualització. Ara obrim una nova etapa, plena de llum i esperança, en què busquem posar en pràctica l'ideal que ens ha marcat el Congrés, il·luminat pel Sínode sobre la Sinodalitat. Des de la llibertat, però amb responsabilitat, volem discernir en allò concret, tenint molt present el nou escenari derivat de la pandèmia i buscant implicar més persones en el nostre camí. Aquesta és la clau: hem iniciat una dinàmica nova que està cridada a continuar il·luminant les nostres comunitats eclesials.

Tot camí ha de conduir a una meta. La nostra meta, que convé tenir sempre present, és impulsar la conversió pastoral i missionera del laïcat en el Poble de Déu, com a signe i instrument de l'anunci de l'Evangelí de l'esperança i l'alegria, per acompanyar els homes i les dones en els seus anhels i necessitats, en el camí cap a una vida més plena. Som conscients que cada realitat té els seus propis ritmes per avançar cap a la meta; l'important és adreçar-nos-hi. I fer-ho junts.

Per acompanyar aquest procés, des del Consell Assessor de Laics de la Comissió Episcopal per als Laics, Família i Vida de la Conferència Episcopal Espanyola oferirem diferents mitjans al llarg del curs. En particular,

- el darrer cap de setmana d'octubre de 2022 hi haurà una trobada formativa sobre Primer Anunci oberta a tothom;
- els membres del Consell Assessor estan disponibles per fer-se presents a les diferents Diòcesis per tal d'animar i motivar la implicació en el procés;
- s'organitzarà una trobada nacional dels membres dels Equips de Treball del Post-congrés de les Diòcesis;
- es promourà la celebració d'una trobada dels membres dels Equips de Treball del Post-congrés a nivell de Província Eclesiàstica amb un esquema de treball comú.

Un exercici necessari

Amb aquesta finalitat, proposem seguir la metodologia Reconèixer-Interpretar-Elegir, que ja vam experimentar en la fase pre-congressual. Creiem important que per posar-la en pràctica es prengui el temps necessari, per això recomanem dedicar com a mínim tres reunions al nostre exercici de discerniment, una per a cada part, sense perjudici que cada grup s'organitzi com a consideri més adequat en funció de les seves circumstàncies. És important que, amb caràcter previ a la reunió, les preguntes es reflexionin personalment, en clau de pregària, de manera que les reunions de grup es dediquin a compartir les mocions que ha suscitat el discerniment.

Cada reunió s'ha de concebre sempre com a trobada amb la resta de membres del grup, conscients de la presència de l'Esperit. La paraula trobada es defineix com trobar-se dues o més persones en un mateix lloc i, alhora, com a acte de coincidir en un punt. El nostre objectiu ha de ser precisament el de compartir les reflexions que s'han suscitat i obrir-se a l'Esperit perquè sigui Ell qui guiï els nostres passos i provoqui els punts de coincidència. És fonamental partir d'una escolta activa, com hem experimentat en el procés sinodal.

Per això recomanem iniciar-la amb l'oració d'invocació a l'Esperit Sant que trobeu al final d'aquestes pàgines, escoltar atentament, de manera respectuosa i agraïda, les intervencions dels altres membres del grup, reflexionar-les interiorment sense comentar-les i, abans d'acabar, determinar aquelles mocions que es puguin entendre com a compartides. És fonamental, en aquest sentit, que cada reunió conclouï amb una síntesi, realitzada per l'animador o moderador, del que s'ha discernit.

L'objectiu final d'aquestes trobades és fer un exercici profund de discerniment que ens impulsi a activar processos a nivell parroquial i diocesà. L'atenció i l'èmfasi, per tant, no s'han de posar en la nostra anàlisi, sinó en allò que l'Esperit ens suscita fer a través de les reflexions compartides.

Com s'ha anticipat, impulsarem aquesta nova forma de fer camí començant amb l'itinerari Primer Anunci com a objecte de pregària, reflexió i acció a nivell general, sense descuidar les seves connexions amb l'Acompanyament, els Processos Formatius i la Presència en la Vida Pública.

6.1 PRIMERA TROBADA: RECONÈIXER

Itinerari es defineix com a pertanyent o relatiu a un camí. Durant el camí seguit fins ara hem identificat quatre itineraris -Primer Anunci, Acompanyament, Processos Formatius i Presència en la Vida Pública- que estan cridats a estructurar les nostres dinàmiques pastorals.

Per això, proposem fer una anàlisi de la nostra realitat pastoral i comunitària al voltant del Primer Anunci, a partir de la definició que ofereix la Guia de Treball per al Post-congrés. És una definició inicial, com a punt de partida, que s'anirà concretant i redefinint segons anem avançant pel camí.

No es tracta únicament de posar en evidència com veiem aquest itinerari en la nostra realitat personal i comunitària, sinó de mirar a través dels ulls de Déu per reconèixer, des d'ells, aquesta realitat concreta. Reconèixer significa examinar alguna cosa per comprendre'n la naturalesa i les circumstàncies. Això és precisament el que es demana en aquest primer moment: observar-nos interiorment i observar la nostra comunitat per intentar comprendre com es troba en relació a l'ideal del que és i implica el Primer Anunci.

Primer Anunci: manifestació explícita de la fe als qui no coneixen Crist

L'evangelització és la raó de ser de l'Església. No hi pot haver autèntica evangelització sense la proclamació explícita que Jesús és el Senyor i sense que hi hagi una primacia de la proclamació de Jesucrist en qualsevol activitat d'evangelització (EG 110). La seva essència és anunciar «Déu t'estima» (*Chistus Vivit* [ChV] 112), «Crist et salva» (ChV 118) i «Ell viu» (ChV 124), experimentant l'acció del Esperit Sant, que és qui «*manté viva aquesta experiència de salvació*» (ChV 130).

Com assenyala el papa Francesc: «*Quan a aquest primer anunci se l'anomena "primer", això no significa que està al començament i després s'oblida o es reemplaça per altres continguts que el superen. És el primer en un sentit qualitatiu, perquè és l'anunci principal, aquell que sempre cal tornar a escoltar de diverses maneres i aquell que sempre cal tornar a anunciar de totes maneres al llarg de la catequesi, en totes les seves etapes i moments*» (EG 164).

Amb l'itinerari Primer Anunci busquem reafirmar la idea que, en el context de la secularització i el pluralisme, caracteritzat pel

desconeixement i la indiferència envers la persona de Jesús, la proposta cristiana continua sent avui imprescindible per a l'alliberament de les persones i la humanització de la societat. És un tresor no reservat exclusivament a les persones creients; al contrari, lluny de reservar-lo per a nosaltres mateixos, la nostra missió és compartir-lo des de l'experiència del nostre testimoni personal i comunitari amb Crist. Al mateix temps, pretenem ajudar a redescobrir la necessitat de fer-nos presents, a nivell personal i comunitari, en els espais públics i la vida de les persones per escoltar-les, acompanyar-les en els seus anhels i necessitats i anunciar el kerigma amb llenguatges adequats a aquells amb què es dialoga.

En el **Document Marc sobre Primer Anunci** –elaborat per l'Àrea de Primer Anunci de la Comissió per a l'Evangelització, Catecumenat i Catequesi de la Conferència Episcopal Espanyola– es recorda que l'Església existeix per evangelitzar i, amb aquesta tasca, respon l'encàrrec últim de Jesús: «*Aneu per tot el món i prediqueu a tothom la Bona nova de l'evangeli*» (Mc 16,15). Precisament per això, recuperar la centralitat del Primer Anunci, en el moment actual, en les nostres accions pastorals, com el seu nucli i fi, no s'ha de veure com una exigència davant la necessitat d'aturar la minva del nombre de cristians al nostre país ni com una altra nova operació de màrqueting, sinó que hem de ser capaços de descobrir la motivació teològica de l'evangelització: Jesús, nostre Senyor, ens ho demana. En conseqüència, en el document esmentat s'insisteix en que «la renovació eclesial passa per la centralitat del kerigma», el que ens obliga a replantejar les nostres estructures i les accions pastorals, per valorar si estan o no al servei del Primer Anunci. És més, ens ha d'implicar a tots, ja que anunciar Jesucrist no està reservat als qui tenen un carisma específic o grups concrets, sinó que és missió de tots i cadascun de nosaltres, compromís rebut pel Baptisme.

Tenint present aquest context, entenem per Primer Anunci la proclamació explícita del kerigma –Jesucrist t'estima, va donar la seva vida per salvar-te, i ara viu al teu costat cada dia, per il·luminar-te, per enfortir-te, per alliberar-te (papa Francesc, EG 164)– amb la finalitat de generar una primera trobada amb Crist i regenerar la vida en Ell i amb Ell.

En definitiva, «*La centralitat del kerigma demana certes característiques de l'anunci que avui són necessàries a tot arreu: que expressi l'amor salvífic de Déu previ a l'obligació moral i religiosa, que no imposi la veritat i que apel·li a la llibertat, que posseeixi unes notes d'alegria,*

estímul, vitalitat, i una integralitat harmoniosa que no redueixi la predicació a unes poques doctrines de vegades més filosòfiques que evangèliques. Això exigeix a l'evangelitzador certes actituds que ajuden a acollir millor l'anunci: proximitat, obertura al diàleg, paciència, acollida cordial que no condemna» (EG 165).

RESPECTE DE L'ITINERARI PRIMER ANUNCI

La meua vida està orientada a anunciar Jesucrist?

En quina mesura les nostres comunitats i les nostres estructures estan impregnades de la cultura del primer anunci? Com anunciem Jesucrist a les nostres parròquies, associacions i moviments?

RESPECTE DE LES RELACIONS ENTRE PRIMER ANUNCI I ELS ALTRES ITINERARIS

*Com acompanyem i ens sentim acompanyats en la nostra responsabilitat d'anunciar el kerigma?
Com ens formem per assumir aquesta tasca?
Com integrem el primer anunci des de la nostra presència en la vida pública?*

6.2 SEGONA TROBADA: INTERPRETAR

Una vegada observada la nostra realitat, l'hem de posar a la llum de la Paraula i el Magisteri de l'Església. Proposem fer-ho reflexionant sobre el Primer Anunci a partir dels textos que se suggereixen a continuació. Novament, es tracta de cercar la mirada de Déu en la realitat que hem reconegut, d'aprofundir en el sentit -això significa interpretar- per comprendre què ens demana, individualment i comunitàriament, en aquest moment.

Evangelii

«Jesús tornà a sortir cap a la vora del llac. Tothom venia a trobar-lo, i ell els ensenyava. Tot passant, va veure Leví, fill d'Alfeu, assegut al lloc on recaptaven impostos, i li digué: "Vine amb mi". Ell es va aixecar i se'n va

anar amb Jesús. Després Jesús es va posar a taula a casa d'ell, i altres cobradors d'impostos es van posar també amb Jesús i els seus deixebles, perquè n'hi havia molts que anaven amb ell. Els fariseus mestres de la Llei es van adonar que Jesús menjava amb ells i deien als deixebles: "El vostre mestre menja amb cobradors d'impostos i amb pecadors". Jesús ho va sentir i els va dir: "No són els qui estan bons els qui necessiten el metge, sinó els malalts. No he vingut per cridar els justos, sinó els pecadors» (Mc 2,13-17).

Magisteri

«El primer anunci ha de provocar també un camí de formació i de maduració. L'evangelització també busca el creixement, que implica prendre's molt seriosament cada persona i el projecte que Déu té sobre ella. Cada ésser humà necessita més i més de Crist, i l'evangelització no hauria de permetre que algú es conformi amb poc, sinó que pugui dir plenament: "Ja no visc jo, sinó que Crist viu en mi" (Ga 2,20)» (EG 160).

*Quines crides experimentem en la nostra realitat
-personal i comunitària- a la llum de l'encàrrec
d'anunciar Jesucrist?*

6.3 TERCERA TROBADA: ELEGIR

Hem observat la realitat eclesial en què estem inserits i vivim la nostra fe. Hem compartit les nostres inquietuds i les hem posat sota el tamís del Pla de Déu. Ara és el moment de concretar allò que la nostra reflexió i la nostra pregària ens ha inspirat i traduir-ho en compromisos específics a nivell personal i comunitari.

Des d'aquesta perspectiva, i més enllà d'allò que el nostre exercici de discerniment ens hagi suscitat personalment, compartim allò que veiem que cal introduir en la nostra comunitat per avançar cap als objectius que ens planteja l'itinerari Primer Anunci i per comprometre'ns fermament en el procés comú que estem impulsant.

Pot ajudar-nos a aquesta tasca concreta anar a la Guia de Treball per al Post-congrés que, juntament amb una síntesi d'actituds a convertir i processos d'activar comuns a tots els itineraris (pàg. 29-33), conté propostes específiques per al Primer Anunci (pàg. 34-38). També hi ha

un Annex sobre el Primer Anunci amb actituds, processos i projectes de les deu línies temàtiques elegides (pàg. 57-89).

Quins passos concrets ens comprometem a fer, tant personalment com comunitàriament, per avançar cap a una comunitat que anuncia Jesucrist?

Dels processos que es recullen a la Guia de Treball per al Post-congrés, quins ens són particularment suggeridors en relació amb el Primer Anunci i ens poden ajudar en la nostra realitat concreta?

Un procés compartit

Un cop fet l'exercici de discerniment, les mocions suscitées i compartides en grup s'han d'enviar a l'Equip de Treball del Post-congrés, el que permetrà obtenir una panoràmica general a nivell diocesà que pot ser útil per a la concreció de les dinàmiques pastorals pròpies.

Alhora, convé que a cada Diòcesi l'Equip faci una síntesi i l'envii al Consell Assessor de Laics, ja que ajudaran a concretar els continguts de la Trobada Nacional de Laics sobre Primer Anunci. L'enviament s'ha de fer a l'enllaç:

<https://laicos.conferenciaepiscopal.es/formulariocuestionario>

També s'aconsella que les experiències viscudes a les Diòcesis es comparteixin a nivell de Província Eclesiàstica. Estem convençuts que el bé que es pot fer amb la dinàmica proposada és molt gran, ja que contribuirà a afavorir la comunió i seguir fent passos cap a una Església veritablement sinodal.

En aquest sentit, tots i cadascun dels membres del Consell Assessor de Laics, i l'òrgan en conjunt, està al servei de les realitats eclesials que s'uneixin al procés per ajudar i acompanyar quan sigui necessari. Amb aquesta finalitat, les peticions i consultes es poden formular a través de l'adreça de correu electrònic:

consejoasesor@pueblodediosensalida.com

Més enllà d'aquestes consideracions de caràcter pràctic, cal tenir molt present que l'objectiu del nostre procés de discerniment inicial i del

treball posterior dels itineraris no és produir documents ni generar estadístiques, sinó impulsar processos de conversió personal i comunitària, canviar la realitat per intentar aproximar-la als somnis de Déu.

En definitiva, amb aquesta proposta no fem altra cosa que articular una manera comuna de mirar la realitat, un camí de conversió pastoral que ens empenyi a situar-nos en un estat permanent de missió, d'anunci explícit de Jesucrist, d'acompanyament als qui són al nostre costat il·luminats per la nostra fe, d'aprofundiment en els misteris, d'acció transformadora de la realitat en què estem immersos.

7. Sortim als camins

Estem començant un nou procés, certament apassionant, que ens ajudarà a aprofundir -de manera integral i conjunta- en els quatre itineraris del Congrés de Laics, per impulsar noves dinàmiques i obrir nous espais compartits per avançar cap a l'ideal d'Església en Sortida.

A la Guia de Treball per al Post-congrés tenim propostes concretes i específiques que ens poden guiar en aquest camí que comencem; discernir adequadament la nostra realitat i allò que el Senyor ens demana és llum segura per avançar cap a la direcció correcta; integrar-hi la clau sinodal ens ajudarà a fer-ho de manera participada, corresponsable, en comunió.

La nostra implicació és fonamental per al seu desenvolupament. Però l'Església no és ni pot viure per a ella mateixa. Nosaltres, com a membres de l'Església, no podem autorecloure'ns en les nostres comunitats. El Senyor ens demana sortir i convidar tots els qui trobem a compartir el tresor de la fe que tenim en les nostres gerres de fang. El fruit és seu, certament, però la tasca i la responsabilitat és nostra. Sortim als camins.

Pregària

Som aquí, Esperit Sant,
reunits en el vostre nom.

Vós que sou el nostre veritable conseller:
veniu a nosaltres, doneu-nos suport,
entreu als nostres cors.

Ensenyeu-nos el camí,
mostreu-nos com assolir la meta.

Impediu que perdem el rumb
com a persones dèbils i pecadores.

No permeteu que la ignorància
ens porti per falsos camins.

Concediu-nos el do del discerniment,
perquè no deixem que les nostres accions
es guiïn per prejudicis
i falses consideracions.

Conduïu-nos a la unitat en Vós,
perquè no ens desviem del camí
de la veritat i la justícia,
sinó que en el nostre pelegrinatge terrenal
ens esforcem per assolir la vida eterna.

Us ho demanem a Vós,
que obreu en tot temps i lloc,
en comunió amb el Pare i el Fill
pels segles dels segles. Amén.

** Pregària del Sínode sobre la Sinodalitat*

Congreso de Laicos «Pueblo de Dios en Salida»

Conferencia Episcopal Española

info@pueblodediosensalida.com

www.pueblodediosensalida.com

91 34 39 717